Semesterbeskrivelse
1. Semester

Semesterets overordnede tema:
Sygeplejefaglig observation, beskrivelse og vurdering i forbindelse med vitale værdier og basale behov. Patientoplevelser af sundhedsudfordringer i forbindelse med basale behov og vitale værdier.

De studerende arbejder med den udførende dimension af sygeplejerskens virksomhedsområde og med sygepleje af sundhedsbevarende karakter.

Omfang i ECTS: 30	Teoretiske studier 25		
	Praktiske studier 5 på klinisk uddannelsessted: sygehus, plejehjem, hjemmepleje		
Semesterets fagområder:		Teoretiske studier	Kliniske studier
	Sygepleje: At studere sygepleje:	8,5 ECTS (68 lekt.) (8 lekt.)	2 ECTS
	Anatomi, fysiologi, embryologi, genetik og biokemi	15 ECTS (120 lekt)	3 ECTS
	Ergonomi:	1 ECTS (8 lekt.)	
	Videnskabsteori:	1 ECTS (8 lekt.)	
	Sundhedsjura	0,5 ECTS (4 lekt.)	

Velkomst og Immatrikulering

<u>At studere sygepleje</u>

Mål: At introducere til sygeplejeuddannelsens uddannelsesstruktur, indhold, prøver, DIH og studieteknik.

Indhold:
Uddannelsesstruktur og indhold samt generelle forhold vedrørende afvikling af prøver. Intro til DIH og vaskeri. Studieteknikker og studievaner. Læse- og notatteknikker. Akademisk skrivning.
Omfang: 8 lektioner
Arbejdsformer: oplæg, dialog og øvelser

Pensum:
Hoffmann, Eva; Vestergaard, Kitt (red.) (2017): *At studere sygepleje - find din vej gennem sygeplejerskeuddannelsen,* 2. udgave, København, Gads Forlag, s. 14-51 (37 s.)

Instituttet for Sygepleje og Sundhedsvidenskab (2016): *Studieordningen Bachelor i sygepleje*, Ilisimatusarfik, Nuuk, s. 4,8-10,13,15-16 (6 s.)

Instituttet for Sygepleje og Sundhedsvidenskab (2019): *1. semesterbeskrivelse*, Ilisimatusarfik, Nuuk, s. 1-18 (18 s.)

Instituttet for Sygepleje og Sundhedsvidenskab (2019): *Portfolio*, Ilisimatusarfik, Nuuk.

Larsen, Margrethe Skovgaard, Mygind, Dorthe (2018): Studerende i sygeplejerskeuddannelsen I: Frederiksen, Kirsten; Glinsvad Birte (red.): *Fag – Grundbog i sygepleje*. 2. udgave, 1. oplag, København, Munksgaard. S. 365-389 (25 s.)

Holgaard, Jette E., m.fl. (2014): Hvad er problembaseret læring? I: *PBL - Problembaseret læring og projektarbejde ved de videregående uddannelser,* 1. udgave, Frederiksberg, Samfundslitteratur, s. 15-29 (15 s.) (kopi).

Praktikforberedelse:
Praktikforberedelse foregår inden 1. semesters praktik.

Mål: At den studerende er forberedt til praktikopholdets start.

Indhold:
Mål, obligatoriske studieaktiviteter, studiemetoder og redskaber til læring i praksis.

Obligatoriske studieaktiviteter: Gøre portfolio klar inden praktik.

6 lektioner - studiedag
Pensum:
Hoffmann, Eva; Vestergaard, Kitt (red.) (2017): *At studere sygepleje - find din vej gennem sygeplejerskeuddannelsen,* 2. udgave, København, Gads Forlag. s. 94-159 (66 s.).

Instituttet for Sygepleje og Sundhedsvidenskab (2019): *1. semesterbeskrivelse*, Ilisimatusarfik, Nuuk, s. 1-18

Instituttet for Sygepleje og Sundhedsvidenskab (2019): *Portfolio*, Ilisimatusarfik, Nuuk.

Teoretiske studier

Indhold i Sygepleje

Vejledende pensumkrav i alt: 595+40 sider

Hvad er sygepleje?

Mål: At den studerende kan beskrive sygeplejens værdigrundlag samt kan beskrive sygeplejeprofessionens rolle i samfundet.

Indhold:
Sygeplejeprofession, virksomhedsområde og sygeplejens værdigrundlag. Introduktion til sygeplejefaget, og dets relation til øvrige fag.
Omfang: 8 lekt.
Arbejdsform: oplæg og dialog

Pensum:
Agerholm, Anne Hyttel; Chræmmer, Tanja (2018): Sygeplejersken på arbejde I: Frederiksen, Kirsten;

Glinsvad Birte (red.): *Fag – Grundbog i sygepleje*. 1. udgave, 3. oplag, København, Munksgaard. s 21-43 (23 s.).

Frederiksen, Kirsten; Beedholm, Kirsten (2018): Sygeplejens historie I: Frederiksen, Kirsten; Glinsvad Birte (red.): *Fag – Grundbog i sygepleje*. 1. udgave, 3. oplag, København, Munksgaard, s. 155-172 (18 s.).

Hall, Elisabeth O.C; Harder, Ingegerd (2018): Teoriudvikling i sygeplejen I: Frederiksen, Kirsten; Glinsvad Birte (red.): *Fag – Grundbog i sygepleje*. 1. udgave, 3. oplag, København, Munksgaard. S. 175-194 (20 s.).

Wacker, Anja Reinholt (2017): Hvad er en sygeplejefaglig problemstilling? I: Haase, Katrine og Sharp-Johansen, Marie-Louise (red.) *Sygeplejefaglige problemstillinger*. Munksgaard, 1. udgave, 1. oplag, København, s. 13-29(17 s.).

Grundlæggende sygepleje:

Mål: At den studerende kan udføre grundlæggende sygepleje til opfyldelse af menneskets grundlæggende behov.
Den studerende kan anvende teorier samt kliniske metoder til at observere, identificere og dokumentere vitale værdier hos autentiske patienter. Den studerende kan bedømme om målte vitale værdier ligger inden for normalområdet. Den studerende kan forklare mulige fysiologiske årsager til unormale kredsløbsværdier.

Virginia Henderson:

Indhold:
Sygeplejerskens rolle ift., grundlæggende behov. Sygeplejens grundlæggende principper.
Omfang: 4 lekt.
Pensum:
Henderson, Virginia (2012): *Sygeplejens grundlæggende principper*. 7. udgave, Dansk Sygeplejeråd, Nyt Nordisk forlag, s. 11-59 (49 s.)

Grundlæggende behov ift., kredsløb, respiration og legemstemperatur:

Indhold:
Teoretiske og kliniske metoder til at observere, identificere og dokumentere vitale værdier, vurdering af måleresultater i forhold til normale reguleringsmekanismer og kroppens homeostase, faktorer der påvirker måleresultaterne.
Omfang: 16 lekt.
Arbejdsform: oplæg, dialog, refleksionsøvelser, praktiske øvelser i demostuen.

Obligatorisk studieaktivitet: afleveret video med optagelse af praktisk øvelse.

Pensum:
Kredsløb:
Dahl, Lone (2017): Kredsløb I: Hjortsø, Marianne; Malling, Charlotte (red.): *Sygeplejebogen 2 – grundlæggende behov*. 5. udgave, København, Gads Forlag. S. 48-64 (17 s.)

Maglekær, Karen Margrethe (2015): Blodtryk I: Maglekær, Karen Margrethe; Veje, Pia Lysdal (red.): *Sygeplejebogen 5 – procedurer og teknikker*. 1. udgave, 1. oplag, København, Gads Forlag. S. 115-126 (12

s.).

Maglekær, Karen Margrethe (2015): Puls I: Maglekær, Karen Margrethe; Veje, Pia Lysdal (red.): *Sygeplejebogen 5 – procedurer og teknikker*. 1. udgave, 1. oplag, København, Gads Forlag. S. 127-134 (8 s.)

Respiration:
Mahler, Pia Runge (2017): Respiration I: Hjortsø, Marianne, Malling, Charlotte (red.): *Sygeplejebogen 2 grundlæggende behov*. 5. udgave, København, Gads Forlag. S. 30-46 (17.).

Maglekær, Karen Margrethe (2015): Respiration I: Maglekær, Karen Margrethe; Veje, Pia Lysdal (red.): *Sygeplejebogen 5 – procedurer og teknikker*. 1. udgave, 1. oplag, København, Gads Forlag. S. 99-114 (16 s.).

Temperaturregulering:
Maglekær, Karen Margrethe (2017): Temperaturregulering I: Hjortsø, Marianne; Malling, Charlotte (red.): *Sygeplejebogen 2 – grundlæggende behov*. 5. udgave, 1. oplag København, Gads Forlag. S. 209-224 (16 s.).

Maglekær, Karen Margrethe (2015): Temperatur I: Maglekær, Karen Margrethe; Veje, Pia Lysdal (red.): *Sygeplejebogen 5 – procedurer og teknikker*. 1. udgave, 1. oplag, København, Gads Forlag. 135-146 (12 s.).

Patientens grundlæggende behov ift., personlige hygiejne:

Indhold:
Sengebad, nedre toilette og mundpleje. Refleksion over personlig hygiejne, urørlighedszone, identitet og påklædning. Sengeredning og forflytning i forbindelse med sengebad/sengeredning.
Omfang: 15 lekt.
Arbejdsform: oplæg, dialog og praktiske øvelser i demostuen.

Obligatorisk studieaktivitet: afleveret video med optagelse af praktisk øvelse

Pensum: ca: 132 s.
Nielsen, Lene Astrid og Claus Østergaard (2012):*Mikrobiologi- hånden på hjertet*. 2. udgave, 2. oplag,

København. Munksgaard. s 17-21 (5 s.)

Nøddeskou, Lis Horstmann (2017): Personlig hygiejne I: Hjortsø, Marianne; Malling, Charlotte (red.): *Sygeplejebogen 2 – grundlæggende behov*. 5. udgave, 1. oplag, København, Gads Forlag, s. 251-267 (17 s.)

Houmark, Pia (2007): Hvordan værne om patienters integritet ved kropspleje I: *Sygeplejersken.* Nr. 24, årgang 107, 5 sider www.sygeplejersken.dk

Bermark, Susan og Skiveren, Jette (2011): Sæbe til personlig hygiejne I: *Sygeplejersken.* Nr. 4, årgang 2011, s. 68-70 (3 s.) https://dsr.dk/sygeplejersken/arkiv/sy-nr-2011-4/saebe-til-personlig-hygiejne#

Boge, Jeanne (2014): Den personlige hygiejnes historie I: *Sygeplejersken*. Nr. 8, s. 82-86 (5 s.). https://dsr.dk/sygeplejersken/arkiv/sy-nr-2014-8/den-personlige-hygiejnes-historie#

Villadsen, Dorte Buxbom (2015): Sengeredning I: Maglekær, Karen Margrethe og Veje, Pia Lysdal (red.) *Sygeplejebogen 5 Procedurer og teknikker,* 1. udgave, 1. oplag. København, Gads Forlag, s. 43-52 (10 s.).

Veje, Pia Lysdal (2015): Personlig hygiejne - kropsvask I: Maglekær, Karen Margrethe og Veje, Pia Lysdal

(red.) *Sygeplejebogen 5 Procedurer og teknikker,* 1. udgave, 1. oplag. København, Gads Forlag, s. 53-72 (20 s.).

Veje, Pia Lysdal (2015): Planlægning I: Maglekær, Karen Margrethe og Veje, Pia Lysdal (red.) *Sygeplejebogen 5 Procedurer og teknikker,* 1. udgave, 1. oplag. København, Gads Forlag, s. 23-30 (8 s.).

Veje, Pia Lysdal (2015): Specielle procedurer i forbindelse med personlig hygiejne I: Maglekær, Karen Margrethe og Veje, Pia Lysdal (red.) *Sygeplejebogen 5 Procedurer og teknikker,* 1. udgave, 1. oplag. København, Gads Forlag, s. 73-86 (14 s.).

Villadsen, Dorte Buxbom (2015): Mund- og tandpleje I: Maglekær, Karen Margrethe og Veje, Pia Lysdal (red.) *Sygeplejebogen 5 Procedurer og teknikker,* 1. udgave, 1. oplag. København, Gads Forlag, s. 87-98 (12 s.).

Nydahl, Peter; Bartoszek, Gabriele (2005): *Basal stimulation*. København, 1. udgave, 1. oplag, Munksgaard Danmark, s. 110-130 (21 s.)

Grundlæggende behov ift., søvn, hvile, velvære:

Indhold:
Søvnbehov, søvnanamnese, søvnregulering, søvnproblemer, søvnhygiejne, sygeplejerskens behandlingsmuligheder.
Omfang: 3 lekt.
Pensum: ca: 26 s.

Bachmann, Merete (2017): Søvn og hvile, I: Hjortsø, Marianne; Malling, Charlotte (red.) *Sygeplejebogen 2. Grundlæggende behov*. 5. udgave, 1. oplag, København, Gads Forlag, s. 185-205 (21 s.) .

Hospitalshygiejne, håndhygiejne:

Mål: Den studerende kan anvende teori om grundprincipperne for hospitals- og håndhygiejne til at udføre korrekt hygiejne.

Indhold:
Grundprincipperne for hospitals- og håndhygiejne i opretholdelse af korrekt hospitalshygiejne omkring eget arbejde på klinisk uddannelsessted. Uniformsetikette.

Omfang: 4 lekt.
Arbejdsform: oplæg og interaktive øvelser

Obligatorisk studieaktivitet: Dokumenteret gennemførelse af Seruminstituttets Videnstest om Håndhygiejne, vælg menuen " Værd at vide om håndhygiejne – Kursusmodul"

Pensum:
Holt, Jette; Rodkjær, Lotte (2017): Infektionshygiejne I: Hjortsø, Marianne; Malling, Charlotte (red.): *Sygeplejebogen 2 – grundlæggende behov*. 5. udgave, 1. oplag, København, Gads Forlag. s. 270-290 (21 s.).

Veje, Pia Lysdal (2015): Håndhygiejne I: Maglekær, Karen Margrethe; Veje, Pia Lysdal (red.): *Sygeplejebogen*

5 – procedurer og teknikker. 1. udgave, 1. oplag, København, Gads Forlag. s. 31-42 (12 s.).

Menneskets oplevelser, opfattelser, vilkår og handlinger i forhold til sundhed, sygdom og lidelse:

Mål: Den studerende kan forklare hvordan sygdom påvirker patienters og pårørendes oplevelser af mestring, identitet og roller. Den studerende skal identificere patienters subjektive oplevelser af den aktuelle tilstand og deres ressourcer til mestring.

Indhold:
Teoretiske perspektiver på sundhed og sygdom, sygeplejens værdigrundlag; den professionelle relation mellem patient og sygeplejerske
Omfang: 14 lekt.
Arbejdsform: oplæg, dialog og refleksionsøvelser.

Obligatoriske studieaktivitet: interview med fokus på opfattelser af sundhed/sygdom. Studiespørgsmål.

Pensum:
Elsass, Peter mfl. (2012): Grønlændernes sygdoms- og sundhedsopfattelse I: *Ugeskrift for læger*. (s. 1800-1804) (5 s.)

Elsass, Peter mfl. (2011): Grønlændere på hospital I: *Ugeskrift for læger* s. 1794-1797 (4 s.).

Lassen, Trine (2016): Patienten før og nu I: Danbjørg, Dorthe Boe; Tvistholm, Nina (red.): *Patient – Grundbog i sygepleje*. 1. udgave, 3. oplag, København, Munksgaard. S. 33-53 (21 s.).

Hansson, Birgitte (2016): Sygeplejerskens relation til patienten I: Danbjørg, Dorthe Boe; Tvistholm, Nina (red.): *Patient – Grundbog i sygepleje*. 1. udgave, 3. oplag, København, Munksgaard. S. 241-262 (22 s.).

Kappel, Nanna (2016): Sygeplejerskens interaktion med patienten I: Danbjørg, Dorthe Boe; Tvistholm, Nina (red.): *Patient – Grundbog i sygepleje*. 1. udgave, 3. oplag, København, Munksgaard. S. 263-277 (15 s.).

Grimshaw-Aagaard, Søsserr; Berthelsen Bøttcher, Connie (2017): Patientologi: Studiet af patient og pårørendes oplevelse af sygdom og lidelse, I: Hjortsø, Marianne; Malling, Charlotte (red.): *Sygeplejebogen 1, Profession og patient*. 5. udgave, 1. oplag, Gads Forlag, S. 57-70 (14 s.)

Aagaard, Tine (2015): *Hverdagsliv med sygdom – patienters kulturelle perspektiver på sundhedspraksis i Grønland.* Nuuk, Forlaget Atuagkat ApS. 1. udgave, 1. oplag S. 96-130 (35 s.).
https://naalakkersuisut.gl/~/media/Nanoq/Files/Attached%20Files/Forskning/Inussuk/DK%20og%20ENG/Inussuk%201%202015.pdf

Klinisk uv.

Nielsen, Ben og Hjortsø, Marianne (2017): Krop og køns betydning i klinisk sygepleje I: Hjortsø, Marianne og Malling, Charlotte (red.) *Sygeplejebogen 1, Profession og patient*, 5. udgave, 1. oplag, Gads Forlag, s. 167-182 (16 s.)

Om de 7 sanser: http://www.sosunord.dk/futurelab/snoezel/sanserum/om-de-7-sanser/ (3 s.)

Patienters subjektive oplevelser af hospitalsindlæggelse:

Mål: At den studerende kan tilrettelægge en samtale med en patient, hvor patientens hverdagsliv og patientens subjektive oplevelse af at være indlagt medinddrages. At den studerende kan producere en case med udgangspunkt i patientens hverdagsliv samt subjektive oplevelser, men også af objektive observationer samt data fra journalen.

Indhold:
Samtaleteknikker. Forskellige metoder til at skrive en case.
Omfang: 4 lekt.
Arbejdsform: Skriftlig øvelse

Obligatorisk studieaktivitet: Færdighedsøvelse i at konstruere/beskrive og analysere en case med patientologiske begreber

Pensum:
Ammentorp, Jette mfl. (2016): *Den gode patientsamtale*. København, Munksgaard, s. 183-198 (16 s.) (kopi).

Dreyer, Pia; Martinsen, Bente (2016): Patientens verden I: Danbjørg, Dorthe Boe; Tvistholm, Nina (red.): *Patient – Grundbog i sygepleje*. 1. udgave, 3. oplag, København, Munksgaard. S. 99-117 (19 s.).

Holen, Mari (2016): Patientens identitet I: Danbjørg, Dorthe Boe; Tvistholm, Nina (red.): *Patient – Grundbog i sygepleje*. 1. udgave, 3. oplag, København, Munksgaard. S. 149-163 (15 s.).

University College Lillebælt: Cases og problembaseret læring - Idékatalog, s. 5-9 (5 s.).
Link: https://www.ucviden.dk/portal/files/45499017/teksten4.pdf (Besøgsdato 030519)

Prøveform i sygepleje: afprøves samlet i en semesterprøve som omfatter fagene:
Sygeplejeteori, ergonomi, videnskabsteori og forskningsmetodologi, organisation og ledelse, jura og sygeplejepraktik.

Indhold i: Anatomi, fysiologi, embryologi, genetik og biokemi

Mål 1. semester: At den studerende kan forklare den humane organismes normale anatomi og fysiologi samt basal genetik. At den studerende kan redegøre for anormale tilstande i den humane organisme.

Indhold:
Humane celler, væv og organer, herunder embryologi, organernes placering, opbygning, funktion og indbyrdes sammenhænge samt organismens reaktions- og kompensationsmuligheder. Herudover omhandler kurset basal genetik og den fysiologiske aldring.
Den humane organismes kemiske sammensætning herunder opbygning og funktion af lipider, kulhydrater, nukleinsyrer, enzymer og proteiner samt emner inden for organismens biokemiske processer herunder proteinsyntese, syre-base-regulering, stofskifte og energiproduktion

Omfang: 120 lekt.
Arbejdsform: oplæg, dialog, gruppeøvelser og fremlægning af gruppeøvelser

Obligatoriske studieaktiviteter: Fremlægning/afleveringsopgaver om udvalgte organsystem, efter aftale med underviser.

Pensum:
Andersen-Ranberg, Karen 2009: Aldringsfysiologi I: Glasdam, Stinne (red.): *Gerontologi. Livet som ældre i det moderne samfund.* 1. udgave, København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s.123-149 (27 s.).

Christensen, Kaare 2009: Hvorfor ældes vi forskelligt? I: Glasdam, Stinne (red.): *Gerontologi. Livet som ældre i det moderne samfund.* 1. udgave, København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 150-162 (13 s.).

Dyhrfjeld-Johnsen, Jonas; Jensen, Klaus Henning (2000): Forstå processerne. København, Gads Forlag. S. 100 – 117 (18 s) og 123 – 152 (30 s.).

Mikkelsen, T.R. 2015. Menneskets genetik- en grundbog for sygeplejestuderende. 2. udgave. Nucleus forlag. S.8 – 82 (75 s.).

Wyller, V., 2011, Det sunde menneske bind II, 2.udgave Kbh.: Gads forlag. Kapitel 21: Graviditet, fødsel og barsels perioden, s. 273-303 (30 s.).

Nielsen, Oluf Falkenberg og Mette Juel Bojsen-Møller, 2. udgave 2019, *Anatomi og fysiologi – Hånden på hjertet,* Munksgaards forlag.

Introduktion til faget

Introduktion til begreber og fagsprog. Organer og organsystemer. Retninger og områder af kroppen. Legemet i sin helhed. Naturvidenskabelig tænkemåde.

Nielsen, Oluf Falkenberg og Mette Juel Bojsen-Møller, 2012, *Anatomi og fysiologi – Hånden på hjertet,* Munksgaards forlag. Side 17-21

Cellen, celledeling, basal embryologi

Cellens opbygning og funktion. Cellemembranen. Organeller. Mitokondriet og forbrænding.
Regulering af cellens indre og ydre miljø. Cellens krav til omgivelserne og homøostase-begrebet.
Transport gennem cellemembranen (Diffusion, osmose, Pumper samt exo- og endocytose)
Basal genetik: Proteinsyntese. Kromosom afvigelser og mutationer. Nedarving og stamtræer, herunder blodtyper

Nielsen, Oluf Falkenberg og Mette Juel Bojsen-Møller, 2012, *Anatomi og fysiologi – Hånden på hjertet,* Munksgaards forlag. Side 23-43

Mikkelsen, Thomas R. (2005): *Menneskets genetik- en grundbog for sygeplejestuderende*. Århus, Nucleus Forlag, s. 6-73.

Væv

Gennemgang af forskellige vævstyper. Støtte væv. Epitelvæv. Blod og bloddannende væv.

Nervevæv.

Nielsen, Oluf Falkenberg og Mette Juel Bojsen-Møller, 2012, *Anatomi og fysiologi – Hånden på hjertet,* Munksgaards forlag. Side 44-47

Huden

Opbygning og funktion. Sansning. Infektionsforsvar. Antigener. Forsvarets tre planer. Tryksår. Indledende beskrivelse af temperaturregulering.

Nielsen, Oluf Falkenberg og Mette Juel Bojsen-Møller, 2012, *Anatomi og fysiologi – Hånden på hjertet,* Munksgaards forlag. Side 44-47, 273-285, 151-153 og 154-172

Hjerte og Kredsløb

Oversigt over kredsløbet. Hjertets opbygning. Hjerteslaget, ledningssystemet og impulsudbredelsen, hjertets minutvolumen. Koronar-arterien. Blodkar og Venepumpen (Muskelpumpen og respirationspumpen). Regulering af kredsløbet, herunder Puls/hjertefrekens og blodtryk, Blodtryksregulering, Blodtrykket og det autonome nervesystem, Det vasomotoriske center. Blodet med fokus på plasma. Den kapillære udveksling. Blodets celler. Regulering af erytropoiesen. Hæmostase.

Karsystemets opbygning: selvstudium (I skal sørge for at få læst stoffet, men det gennemgås ikke på klassen i disse lektioner)

Nielsen, Oluf Falkenberg og Mette Juel Bojsen-Møller, 2012, *Anatomi og fysiologi – Hånden på hjertet,* Munksgaards forlag. side 49-114

Respiration

Blodets iltning og udskillelse af CO_2. Det lille kredsløb. Respiration (Vejrtrækning) = inspiration og ekspiration. Konduktive, øvre og nedre luftveje. Transport af O_2 og CO_2 i blodet. Syre-baseregulering via luftvejene. Blodets gastal. Vejrtrækningsregulering.
Nielsen, Oluf Falkenberg og Mette Juel Bojsen-Møller, 2012, *Anatomi og fysiologi – Hånden på hjertet,* Munksgaards forlag. side 121-150

Ernæring, fordøjelse og stofskifte

Næringsstoffer: Kulhydrater, proteiner og lipid (fedt). De forskellige næringsstoffers opbygning. Fordøjelsesprocessen. Enzymer. Fordøjelseskanalen og fordøjelsesprocessen. Cavum oris (Mundhulen). Synkeprocessen. Ventriculus (mavesækken). Intestinum tenue (tyndtarmen). Colon (tyktarmen). Endetarmen og defækationen. Bughinden og portåresystemet. Hepars (Leverens) opbygning og funktioner. Pancreas (Bugspytkirtlens) endokrine og eksokrine funktion. Metabolismen (stofskiftet). Kulhydratstofskiftet. Proteinstofskiftet. Fedtstofskiftet. Regulering af blodets glukoseindhold. Energistofskiftets regulering. Appetitregulering. Temperaturregulering.
Nielsen, Oluf Falkenberg og Mette Juel Bojsen-Møller, 2012, *Anatomi og fysiologi – Hånden på hjertet,* Munksgaards forlag. side 173-228

Dyhrfjeld-Johnsen, Jonas; Jensen, Klaus Henning (2000): *Forstå processerne.* København, Gads Forlag, s.101-117,123-152.

Nyrer og urinveje

Nyrernes anatomi. Urin og urindannelse. Filtration, reabsorption og sekretion. Mandlige og kvindelige urinveje. Kontrol af vandladningen. Den autonome tømningsrefleks. Viljestyret kontrol af vandladning. Væske- og elektrolytbalancen/hormonel regulering af nyrernes funktion. ADH (Antidiuretisk hormon). Renin-angiotensin-aldosteronsystemet. Opsamling vedrørende væske-elektrolytbalancen. Regulering af Syre-base-balancen. Syre- baseforgiftninger.
Andre nyrefunktioner.

Nielsen, Oluf Falkenberg og Mette Juel Bojsen-Møller, 2012, *Anatomi og fysiologi – Hånden på hjertet,* Munksgaards forlag. side 229-271

Nervesystemet

Neuronet (Nervecellen). Membranpotentialet og nerveimpulser. Synapse og neurotransmittere. Centralnervesystemet (CNS) opdeling i Encephalon (Hjernen) og medulla spinalis (Rygmarven). Storhjernen(Cerebrum). Storhjernebarken. Centre i cortex cerebri. Basale hjerneganglier. Thalamus og hypothalamus. Det limbiske system. Hypofysen. Lillehjernen (Cerebellum). Hjernestammen, herunder Mesencephalon (mellemhjernen), Pons (Hjernebroen), Medulla oblongata (Den forlængede rygmarv) og Formatio retikularis (retikulærsubstansen). Hjernens blodforsyning. Medulla spinalis (rygmarven). CNS beskyttelsesapparat. Meninges.
Cerebrospinalvæsken, dannelse og dets kredsløb. Det perifere nervesystem. Hjernenerver og spinalnerver. Det somatiske nervesystem. Sanse og smerteopfattelse. Det autonome nervesystem. Det sympatiske og det parasympatiske nervesystem.
Nielsen, Oluf Falkenberg og Mette Juel Bojsen-Møller, 2012, *Anatomi og fysiologi – Hånden på hjertet,* Munksgaards forlag. side 309-359.

Sanser

Øret; høresansen, ligevægtsopfattelsen., sprogfunktionen og forstyrrelse i denne, afasi (impressiv og ekspressiv)
Øjet; synsopfattelsen og øjets omgivelser
Nielsen, Oluf Falkenberg og Mette Juel Bojsen-Møller, 2012, *Anatomi og fysiologi – Hånden på hjertet,* Munksgaards forlag. side 299-308, 323-325,287-297

Bevægeapparatets opbygning og funktion

Calcium-fosfatstofskiftet. Skelet, knogler og knoglevæv /Led og ledtyper. Skeletmuskler. Musklernes nerve- og blodforsyning. Muskelcellen, kontraktion og musklernes stofskifte. Bevægeapparatets opbygning. Styring af frivillige bevægelser
Nielsen, Oluf Falkenberg og Mette Juel Bojsen-Møller, 2012, *Anatomi og fysiologi – Hånden på hjertet,* Munksgaards forlag. side 350-353, 375-445

Det endokrine system

Generel introduktion til det hormonelle system. Hormonernes opbygning og funktion. Binyrebarken og marven. Regulering af hormonproduktion. Styring af frivillige bevægelser.
Nielsen, Oluf Falkenberg og Mette Juel Bojsen-Møller, 2012, *Anatomi og fysiologi –Hånden på hjertet,* Munksgaards forlag. side 361-373.

Kønsorganer og forplantning
De kvindelige kønsorganer, menstruationscyklus og overgangsalder. De mandlige kønsorganer og sædcelledannelsen.
Nielsen, Oluf Falkenberg og Mette Juel Bojsen-Møller, 2012, *Anatomi og fysiologi – Hånden på hjertet,* Munksgaards forlag. Side 450- 476

Indhold i Ergonomi:

Mål: At den studerende kan anvende teori om ergonomiske arbejdsstillinger ved forflytning. At den studerende kan anvende den mest hensigtsmæssige forflytning af den enkelte patient på en fysisk og etisk forsvarlig måde. Den studerende skal integrere patientens egne ressourcer og de mest almindelige hjælpemidler ved forflytning. Den studerende skal vejlede og instruere patient og medhjælper ved forflytningen.

Indhold: Kropsbevidsthed og hensigtsmæssig brug af kroppen. Arbejds- og forflytningsteknikker, hvori der indgår: Fysiske love, naturlige bevægemønstre, vægtoverførsel, kendskab til og brug af hjælpemidler. Arbejde med flere hjælpere og brug af kommandoer.

Omfang: 8 lekt.
Arbejdsform: oplæg, dialog og praktiske øvelser i forflytningsteknik
Pensum:

Lov om Arbejdsmiljø i Grønland. Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse nr. 1048 af 26. oktober 2005 med senere ændringer
https://at.gl/da/regler/love/lov-om-arbejdsmiljoe-i-groenland/ besøgsdato 060519

Lunde, Per Halvor (2010): *Forflytningskundskab. Aktivering. Hjælp. Træning.* 2. udgave, 5. oplag. København, Gads forlag. s.39-163 (125 s.).

Rådet Social og Sundhed (2013): *Branche Arbejdsmiljø.* København, E-learningsmodul
http://forflyt.dk/forflytning/e_laeringsmodul/ besøgsdato 060519

Prøveform: afprøves samlet i en semesterprøve som omfatter fagene:
Sygeplejeteori, ergonomi, videnskabsteori og forskningsmetodologi, organisation og ledelse, jura og sygeplejepraktik

Videnskabsteori og forskningsmetodologi:

Mål 1. semester: At den studerende kan navngive forskellige videnskabsteoretiske grundpositioner. At den studerende kan relatere forskellige videnskabsteoretiske tilgange til opfattelsen af sundhed og sygdom. At den studerende kan anvende bibliotekets materialesamling samt udføre basale søgeteknikker.

Omfang: 4 lekt.
Arbejdsform: oplæg og dialog.

Obligatoriske studieaktiviteter: Studiespørgsmål.

Pensum:
Birkler, Jacob (2007): *Videnskabsteori – en grundbog*. 1. udgave, 4. oplag. København, Munksgaard Danmark. S. 33-65 (33 s.).

Petersen N. E. og De Mucadell, C. S. (2014): *Videnskabsteori, Lærebog for sundhedsprofessionelle.* 1. udgave. Gads Forlag, s. 197-205 (9 s.).

Hvad er videnskabelig metode? Tegnefilm fra Videnskab.dk. https://videnskab.dk/miljo-naturvidenskab/hvad-er-videnskabelig-metode

Indføring i basal informationskompetence, trin 1
Indhold:
Introduktion til biblioteket og den fysiske materialesamling, DK5 system (alfabetisk + systematisk register), fysiske informationskilder, øvelser i at søge i de fysiske informationskilder
Omfang: 4 lekt.
Arbejdsform: oplæg, dialog og praktiske øvelser i litteratursøgning

Pensum:
Bjerrum, Merete (2005): *Fra problem til færdig opgave.* 1. udgave, 2. oplag, København, Akademisk Forlag, s. 31-49 (19 s.) . (e-bog)

Redaktionelle retningslinjer for opgaveskrivning. Kan findes på www.uni.gl

Etiske retningslinjer for opgaveskrivning. www.uni.gl

Link til diverse sundhedsfaglige databaser. Findes på www.uni.gl i biblioteker.

Prøveform: afprøves samlet i en semesterprøve som omfatter fagene:
Sygeplejeteori, ergonomi, videnskabsteori og forskningsmetodologi, organisation og ledelse, jura og sygeplejepraktik

Sundhedsjura:

Mål 1. semester: At den studerende kan navngive indhold i lovgivningen omkring tavshedspligt. At den studerende kan beskrive patienters rettigheder for at beskytte patienten.
Den studerende underskriver ved afslutning af faget erklæring om tavshedspligt.

Indhold: Retningslinjer for sygeplejestuderende og lovgivning om tavshedspligt. Patientrettigheder i forbindelse med indlæggelse, behandling og forskning
Omfang: 4 lekt.
Arbejdsform: oplæg og dialog

Obligatorisk studieaktivitet: Underskrevet erklæring om tavshedspligt.

Pensum:
Hartlev, Mette; Hybel, Ulla (2016): Patientens rettigheder I: Danbjørg, Dorthe Boe; Tvistholm, Nina (red.): *Patient – Grundbog i sygepleje*. 1. udgave, 3. oplag, København, Munksgaard. S. 209-228 (20 s.).

Landstingsforordning nr. 6 af 31. maj 2001 *Om patienters retsstilling*.
http://naalakkersuisut.gl/da/Naalakkersuisut/Departementer/Sundhed-og-Infrastruktur/Sundhedslovgivning

Landstingsforordning nr. 7 af 30. oktober 1995 *Om sygeplejerskers autorisation og virke.*
http://naalakkersuisut.gl/da/Naalakkersuisut/Departementer/Sundhed-og-Infrastruktur/Sundhedslovgivning

Straffelov om Grønland hvori sidder lovtekst *Om tavshedspligt*.
https://intranet.uni.gl/soegeresultater.aspx?search=Om+tavshedspligt

Praktiske studier

Efter de praktiske studier har den studerende følgende kompetencer:

- Anvende teoretiske og kliniske metoder til at observere, identificere og dokumentere vitale værdier hos autentiske patienter.
- Klarlægge patienters subjektive oplevelser af sygdomstilstand og hospitalsindlæggelse.
- Anvende grundprincipperne for hospitals- og håndhygiejne i opretholdelse af korrekt hospitalshygiejne omkring eget arbejde på klinisk uddannelsessted.
- Anvende ergonomiske arbejdsstillinger ved forflytning.
- Anvende grundlæggende forflytningsteknikker med inddragelse af patientens egne ressourcer og relevante hjælpemidler på en fysisk og etisk forsvarlig måde
- Vejlede og instruere patient og medhjælper ved forflytningen

De obligatoriske studieaktiviteter skal dokumenteres i portfolio, dokumentation for fremmøde skal afleveres til Institut for Sygepleje og Sundhedsvidenskab.

Obligatoriske studieaktiviteter under kliniske studier i praktik (midler til at nå læringsmål):

- Forventningssamtale, fælles med øvrige studerende på praktikstedet
- Dokumenteret fremmøde svarende til 96 timer, herunder 1 aftenvagt og 1 nattevagt, og max fravær på 15%
- Opretholdelse af korrekt hospitals- og håndhygiejne omkring eget arbejde
- Deltagelse i grundlæggende sygepleje omkring patienters/borgeres personlige hygiejne
- Udarbejdelse af en præsentation af en patient eller borger med afsæt i data fra patienten/borgeren selv og fra elektronisk patientjournal
- Slutevaluering i forhold til læringsmålene for praktiske studier, jfr. Evalueringsskema for praktik
- 3 studiedage på skolen, hvor der arbejdes med portfolio, litteratursøgning, lærerstyret faglig refleksion i reflekterende teams og udarbejdelse af case.
- Den studerende udarbejder selv en case på baggrund af et konkret møde med en patient/borger i praktikken. Den studerende indsamler data om patienten objektiv og subjektiv observationer.
- De objektive observationer og dokumentation af patienters vitale værdier sammenholdt med indsamlede data om patientens egen oplevelse af sundhedstilstand.
- Det subjektiv observationer er at samtale med en patient/borger med det formål at få indblik i

vedkommendes egen opfattelse af den aktuelle sundhedstilstand/-problem

Prøver i 1. semester:
For at den studerende kan indstilles til prøverne i 1. semester, skal alle obligatoriske studieaktiviteter være afleveret senest den 1.december.

Anatomi, fysiologi, embryologi, genetik og biokemi:
Prøveform: Individuel skriftlig prøve
Varighed: 3 timer
Hjælpemidler: ingen
Bedømmelse: GGS
Censur: Intern

Semester prøve: Sygeplejeteori, ergonomi, videnskabsteori, jura og sygeplejepraktik:
Prøveform: Skriftlig opgave i grupper, individuel mundtlig eksamination
Omfang den skriftlige del: fællesdel min. 4 sider a 2400 anslag, individuel del min.2 sider a 2400 anslag, på individuel del skal navn på studerende fremgå tydeligt.
Omfang den mundtlige del: 20 min. 5 min. til den studerendes oplæg, 15 min. eksamination
Litteraturkrav: der skal henvises til 300 sider pensum, 1 selvvalgt artikel.
Vejledning: 3 vejledningslektioner pr gruppe ½ lektionsvejledning individuelt
Bedømmelse: GGS
Censur: Intern

Formål med opgaven er at den studerende
- Demonstrerer evne til at behandle en selvvalgt klinisk sygeplejefaglig problemstilling i forhold til borgere, der er patienter i sundhedsvæsenet.
- Kan opsøge og udvælge relevant viden om sygeplejefaglige problemstillinger, inklusive patienters oplevelser og perspektiver.
- Kan reflektere over og bearbejde sygeplejefaglige problemstillinger ved hjælp af relevant teori.
- Kan redegøre for sygeplejehandlinger i forhold til problemstillingerne.
- Kan redegøre for relationen mellem patient og sygeplejerske.
- Kan redegøre for den inddragne teoris videnskabsteoretiske grundpositioner.

Med udgangspunkt i casen som er udarbejdet efter praktikken, skal den studerende skrive en opgave med følgende kriterier.

Kriterier for indhold:

Indledning:
- Redegør for casens sygeplejefaglige problemstillinger med belæg i relevant teori (fx patientologi, anatomi, fysiologi, biokemi, klinisk sygeplejevidenskab, sygeplejeteori m.m.).
- Afgræns jer til en eller flere udvalgte sygeplejefaglige problematikker.
- Udarbejd en problemformulering.

Metodeafsnit:
- Beskriv og begrund, hvordan I vil besvare problemformuleringen.
- Redegør for søgeprocessen i forhold til at finde en eller flere tekster, der belyser problemstillingen.
- Gør jer nogle overvejelser over subjektiv og objektiv viden i opgaven.

Analyse:
- Analysér den sygeplejefaglige problemstilling ved hjælp af de valgte teorier og begreber. Gruppen planlægger analysen fælles, delanalyserne udarbejdes individuelt.

Konklusion:
- Sammenfat resultaterne af analysen i en konklusion (= svar på problemformuleringen).

Perspektivering:
- Diskuter forslag til sygeplejehandlinger i praksis på baggrund af analyse og konklusion.

Aflevering:
Tidspunkt for aflevering og fremlæggelse fremgår af skemaet for undervisning.
Læs om eksamen på intranettet: https://intranet.uni.gl/studerende/eksamenskontor.aspx
Læs om online aflevering på intranettet: https://intranet.uni.gl/studerende/eksamenskontor/online-aflevering.aspx

Prøven udarbejdes i henhold til Redaktionelle og Etiske retningslinjer for opgaveskrivning:
http://da.uni.gl/uddannelse/sygeplejerske.aspx

Kulturnatten

Deltagelse i Instituttets arrangement på Kulturnatten er obligatorisk. Holdets særskilte aktiviteter planlægges sammen med underviser i januar.

Læringsmål for 1. semester:

I teoretiske studier af faget Sygepleje kan den studerende:

- Udføre måling af vitale værdier, samt vurdere om målte vitale værdier ligger inden for normalområdet.
- Forklare mulige fysiologiske årsager til unormale kredsløbsværdier.
- Beskrive menneskets grundlæggende fysiologiske behov.
- Gøre rede for relationen mellem patient og sygeplejerske
- Gengive grundprincipper for korrekt håndhygiejne og hospitalshygiejne
- Redegøre for søvnens fysiologi, faktorer der påvirker søvnen samt søvn og hviles betydning for restitution, fysisk og psykisk velvære.
- Forklare søvnbehov i forhold til alder, vaner, aktivitet, sundhedstilstand m.m.
- I en simuleret kontekst i færdighedslaboratoriet udføre personlige hygiejne, dvs. sengebad, nedre toilette og mundpleje, på en måde der inddrager patientens ressourcer, tilgodeser patientens blufærdighed og overholder korrekt hospitalshygiejne.
- Nævne indhold i lovgivningen omkring tavshedspligt. Den studerende underskriver ved afslutning af faget (jura) en erklæring om tavshedspligt
- Anvende studieordningen til at danne sig overblik over struktur og indhold i sygeplejerskeuddannelsen ved Ilisimatusarfik, Institut for Sygepleje- og Sundhedsvidenskab.
- Tilrettelægge egen læring, anvende forskellige studiemetoder og indgå i forpligtende samarbejde

med andre.

- Nævne forskellige videnskabsteoretiske grundpositioner og forbinde dem til opfattelsen af sundhed og sygdom.
- Kan skelne mellem gyldighedskriterier for objektive og subjektive data.
- Anvende bibliotekets database og hjemmeside for kliniske retningslinjer med henblik på at søge relevant viden til analyse af cases.
- Beskrive grundlæggende principper i arbejds- og bevægelsesfysiologi.
- Beskrive og demonstrere grundlæggende principper i forflytningsteknik.
- Forklare den humane organismes normale anatomi og fysiologi, forklare basal genetik; redegøre for anormale tilstande i den humane organisme, herunder:
    - Cellens opbygning og funktion
    - Hudens opbygning og funktion
    - Hjertets og kredsløbets opbygning og funktion,
    - Respirationsorganernes opbygning og funktion
    - Fordøjelsessystemets opbygning og funktion, herunder enzymer, næringsstoffer og stofskiftet
    - Nyrernes og urinvejenes opbygning og funktion, herunder væske- og elektrolytbalance og syre-basebalance
    - Immunforsvaret
    - Nervesystemer og hormonregulering
    - Bevægeapparatet
    - Sanseapparatet
    - Genetik og forplantning
    - Normale aldringsprocesser
- Skelne normal fra unormal organfunktion.
- Forklare normale reguleringsmekanismer til opretholdelse af kroppens homeostase.

Dokumentation for praktik 1. semester 5 ECTS

Studerendes navn:	Cpr.nr:
Afdeling:	Hvilke områder har den studerende arbejdet med: Medicin: Kirurgi: Geriatri:
Antal fraværsdage:	Praktikmålene er nået: Ja: Nej:
Dato:	
Klinisk vejleder: Navn: Email: Underskrift:	Underviser: Navn Underskrift:

Læringsmål:	Målene er nået med få, uvæsentlige mangler	Målene er nået med en del mangler	Målene er nået på et minimalt acceptabelt niveau
Forventningssamtale, fælles med øvrige studerende på praktikstedet			
Dokumenteret fremmøde svarende til 96 timer, herunder 1 aftenvagt og 1 nattevagt, og max fravær på 15%			
Observation og dokumentation af patienters vitale værdier sammenholdt med indsamlede data om patientens egen oplevelse af sundhedstilstanden			
Opretholdelse af korrekt hospitals- og håndhygiejne omkring eget arbejde			
Deltagelse i grundlæggende sygepleje omkring patienters/borgeres personlige hygiejne			
Samtale med en patient/borger med det formål at få indblik i vedkommendes egen opfattelse af den aktuelle sundhedstilstand/-problem			
Udarbejdelse af en præsentation af en patient eller borger med afsæt i data fra patienten/borgeren selv og fra elektronisk patientjournal			
3 studiedage på sygeplejeskolen, hvor der arbejdes med portfolio, litteratursøgning og med lærerstyret faglig refleksion i reflekterende teams			

Supplerende kommentarer:
Mål, der ikke er nået, skal dokumenteres her: